

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

II. In Adventu de verbis Esaia ad Achaz. Pete tibi signum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

*De advento
Dei ad nos
spirituali &
invisibili.*

b Rom. 10. c

*f Prov. 3. c
g Cant. 2. d*

*h Ibid.
Via adventus
Dominici in
carnem.*

i Matt. 1. a

k Esa. 11. a

l Esa. 7. c

** Esa. 7. b*

vivemus inter gentes. Propterea dignum est ut si non valet infirmus in occursum tanti Medici procedere longius, saltem conetur erigere caput, & aliquatenus assurgere venienti. Non te oportet, o homo, maria transfretare, non penetrare nubes, non transalpina necesse est. Non grandis, inquam, tibi ostenditur via, usque ad temetipsum occurre Deo tuo: prope est enim verbum in ore tuo, & in corde tuo ^b. Usque ad cordis compunctionem & oris confessionem occurre, ut saltem exas de sterquilinio miseræ conscientia: quoniam indignum est illuc auctorem puritatis intrare. Et hæc quidem de eo adventu dicta sunt, quo singulorum mentes invisibili dignatur illustrare præsentia.

Libet autem & manifesti adventus viam considerare. Quoniam viæ eius viæ pulchræ; & omnes semitæ eius pacificæ ^f. *Ecce, inquit sponsa & venit is saliens in montibus, transfiliens colles.* Venientem vides, o pulchra, sed cubantem videre antè non poteris. Dixisti enim ^h: *Indica mihi quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes.* Cubans pascit Angelos, in illas perpetuas æternitates, quos satiat visione æternitatis & immutabilitatis suæ. Sed ne ignores te, o pulchra: quoniam mirabilis facta est visio illa ex te, confortata est, & non poteris ad eam. Veruntamen ecce egressus est de loco sancto suo: & qui cubans pascit Angelos, ipse cœpit, sicque sanabit nos: & videbitur veniens & pascus, qui cubans & pascens antè videri non poterat: *Ecce venit hic saliens in montibus, transfiliens colles. Montes & colles Patriarchas & Prophetas accipe, & quemadmodum venerit saliens & transfiliens, in libro generationis lege ⁱ, Abraham genuit Isaac, Isaac genuit Jacob, &c.* Ex his montibus prodiit (ut invenies) radix Iesse, unde iuxta Prophetam ^k egressa est virga, & exinde flos ascendit, super quem requievit spiritus septiformis. Quòd manifestius alio in loco aperiens idem Propheta, *Ecce, inquit ^l, Virgo concipiet & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel, quod interpretatur, Nobiscum Deus.* Quem enim prius florem, ipsum deinde Emmanuel: & quam dixerat virgam, manifestius exprimens, virginem nominavit. Sed necesse est altissimi huius sacramenti considerationem diei alteri reservari. Digna est enim proprio sermone materia, præsertim quòd in longum iam hodiernus sermo processerit.

In Adventu Domini, de verbis Esaiæ ad Achaz.

S E R M O II.

Pete tibi signum à Domino Deo tuo in profundum inferni, sive in excelsum supra. Et dicit Achaz. Non petam & non tentabo Dominum. Et dixit: Audite exgo domus David. Nunquid parum vobis est, molestos esse hominibus,

De Adventu Domini, Serm. II. 7

minibus, quia molesti estis & Deo meo? Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum. Ecce Virgo concipiet & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel. Esa. 7. b.

AUdivimus suadentem regi Achaz Esaiam, petere signum à Domino, sive in profundum inferni, sive in excelsum supra. Audivimus responsum eius, formam quidem habentem pietatis, sed non virtutem. Propter hoc denique ab eo qui intuetur cor, & cui confitetur hominis cogitatio, meruit reprobari. *Non petam, inquit ^a, & non tentabo Dominum.* Elatus erat Achaz fastigio solii regalis, astutus humanæ sapientiæ verbis. Audierat igitur Esaias à Domino: *Vade, dic vulpi illi, petat sibi signum à Domino in profundum.* Habet enim vulpes foveam, sed in infernum quoque si descenderit, adest qui comprehendat sapientes in astutia sua. Item *Vade, ait Dominus, dic volucris isti, petat sibi signum in excelsum supra.* Habet enim volucris nidum: sed & si in cælum ascenderit, illic est, qui superbis resistens propria calcet virtute superbiorum & sublimium colla. Verumtamen dissimulat ille potestatis excelsæ, seu incomprehensibilis profunditatis sapientiæ quærere signum; & propterea signum bonitatis & charitatis domui David ipse Dominus promittit, ut quos nec potestas nec sapientia terreat, alliciat saltem exhibitio charitatis? *Charitate non dem allicit.* Potest tamen in eo quod ait, *In profundum inferni,* etiam charitas ipsa, qua maiorem nemo habuit, ut in infernum quoque pro amicis moriendo descenderet, non immeritò designari, ut præcipiatur Achaz vel in excelsum regnantis expavescere maiestatem, vel descendens ad inferos amplecti charitatem. Molestus est ergo non solum hominibus, sed etiam Deo; quisquis nec maiestatem cogitat in timore, nec charitatem cum amore meditatur. *Propter hoc, inquit ^b, dabit Dominus ipse vobis signum, in quo manifestè & maiestas & charitas innotescat. Ecce Virgo concipiet & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel ^c, quod interpretatur, Nobiscum Deus.* Noli fugere Adam, quia nobiscum Deus. Ne timeas, ô homo, nec audito Dei nomine terrearis: quia nobiscum DEUS, Nobiscum carnis similitudine, nobiscum unitate. Propter nos venit tanquam unus ex nobis, similis nobis, passibilis. *b Esa. 7. c*

Denique, *Butyrum, inquit ^d, & mel comedet.* Ac si dicat, Parvulus erit, & vescetur infantilibus alimentis. *Ut sciat, inquit, reprobare malum, & eligere bonum.* Et iam hinc bonum, & malum audis, sicut in arbore vetita, sicut in ligno transgressionis. Sed multo melius à primo Adam zdus iste partitur. Eligens enim bonum, malum reprobat, non sicut ille ^e, qui dilexit maledictionem, & venit ei: noluit benedictionem, & elógata est ab eo. Nam & in eo quod præmisit, *Butyrum & mel comedet,* advertere poteris parvuli huius electio-

licium.

nem. Tantum adfit eius gratia, ut quod præstat, utcumque sentire dignè, & accommodatè ad intelligendum proferre concedat. Duo sunt in lacte ovis, butyrum, & caseus. Butyrum pingue & humidum, caseus contra aridus & durus. Benè enim parvulus noster eligere novit; qui butyrum comedens, caseum utique non comedit. Quæ est enim ovis centesima, quæ erravit ^f, & in Psalmo loquitur ^g: *Erravi sicut ovis quæ perierit?* Utique genus humanum: quod benignissimus Pastor quærit, aliis sanè nonaginta novem ovibus in montibus derelictis. In hac igitur ove duo reperies, naturam dulcem, naturam bonam, & bonam valde, tanquam butyrum: & peccati corruptionem ut caseum. Vide ergo quàm optimè puer noster elegit, qui naturam nostram sine ulla peccati corruptione suscepit. Nam de peccatoribus legis, *Coagulatum est sicut lac cor eorum* ^h, in quibus utique lactis puritatem corruerat fermentum malitiæ, coagulum iniquitatis.

*Christus ovis
& apis comparatur.*

*i Psal. 100. a
Christus nunc
ad misericordiam quàm
ad iudicium
promittit.*

k Luc. 9. g

*i Joan. 5. d
Non abutentur
domi Dei misericordiam.*

*m Cant. 5. e
Maria Virgo
virga ex qua
Iesus flos pro-
dit.*
*n Ibid. 2. a**

Sic & apis habet mellis dulcedinem, habet etiam aculeum. Apis verò est, quæ pascitur inter lilia, quæ florigeram inhabitat patriam Angelorum. Unde ad civitatem Nazareth, quod interpretatur flos, advolavit, & ad suaveolentem perpetuæ virginitatis florem advenit, illi insedit, illi adhæsit. Huius apis mel & aculeum non ignorat, qui misericordiam ei & iudicium cum Propheta decantat ^a. Attamen ad nos veniens solum mel attulit, & non aculeum, id est, misericordiam & non iudicium, ita ut suadentibus quandoque Discipulis ut civitatem, quæ suscipere eum noluit, præciperet igne consumi, responderit, filium hominis non venisse ut iudicaret, sed ut salvaret mundum ^k. Non habebat aculeum apis nostra: quodammodo deposuerat illum, quando tanta indigna patiens, misericordiam exhibebat, & non iudicium. Sed nolite sperare in iniquitate, nolite peccare in spe. Habet enim apis nostra quandoque assumere aculeum suum, & acriter nimis infigere illum in medullas hominum peccatorum. Quoniam Pater non iudicat quemquam, sed Filio dedit omne iudicium ^l. Nunc autem parvulus noster butyrum & mel comedit, quando bonum naturæ humanæ, divinæ misericordiæ sic univit in semetipso, ut esset homo verus, & peccatum non habens; Deus misericors, & iudicium non exhibens.

Ex his manifestum iam arbitror, quænam sit virga de radice Iesse procedens, quis verò flos super quem requiescit Spiritus sanctus. Quoniam *Virgo Dei genitrix virga est, flos Filius eius*. Flos itaque Virginis, flos candidus & rubicundus, electus ex millibus ^m. Flos in quem prospicere desiderant Angeli, flos ad cuius odorem reviviscunt mortui: & sicut ipse testatur, *flos campi* ⁿ est, & non horti. Campus enim sine omni humano

De Adventu Domini, Sermo II. 9

humano floret adminiculo, non seminatus ab aliquo, non defossus farculo, non impiguatus fimo. Sic omnino, sic Virginis alvus floruit, sic inviolata, integra & casta Mariæ viscera; tanquam pascua æterni viroris florem protulere: cuius pulchritudo non videat corruptionem, cuius gloria in perpetuum non marcescat. O Virgo virga sublimis, in quam sublime verticem sanctum erigis! usque ad sedentem in throno, usque ad Dominum maiestatis. Neque enim id mirum, quoniam in altum mittis radices humilitatis. O verè cœlestis planta, pretiosior cunctis, sanctior universis! O verè lignum vitæ, quod solum fuit dignum portare fructum salutis! Deprehensa est, maligne serpens, versutia tua, nudata est planè falsitas tua. Duo imposueras Creatori, mendacii & invidiæ infamaveras eum: sed in utroque convictus es esse mentitus. Siquidem & ab initio moriturui cui dixeras: *Nequaquam morieris*: & veritas Domini manet in æternum. Sed & nunc responde si potes, quam ei arborem, cuius arboris fructum invidere potuit, qui ne hanc quidem virgam electam & fructum sublimem negavit? Etenim qui proprio Filio non percipit, quomodo non omnia simul cum illo donavit?

Christus eius flos campi non horti.

Versutia serpentis deprehensa.
n Gen. 3. a
o Plal. 116. a

p Rom. 8. f

Sed iam advertistis (ni fallor) quoniam Virgo regia ipsa est via per quam Salvator advenit, procedens ex ipsius utero tanquam sponsus de thalamo suo. Tenentes ergo viam quam priore (si meministis) cœpimus investigare sermone, studeamus & nos, dilectissimi, ad ipsum per ea maseendere, qui per ipsam ad nos descendit: per eam venire in gratiam ipsius, qui per eam in nostram miseriam venit. Per te accessum habeamus ad filium, ô benedicta inventrix gratiæ, genitrix vitæ, Mater salutis: ut per te nos suscipiat, qui per te datus est nobis. Excuset apud ipsum integritas tua culpam nostræ corruptionis, & humilitas DEO grata nostræ veniam impetret vanitati. Copiosa charitas tua nostrorum cooperiat multitudinem peccatorum, & fecunditas gloriosa fecunditatem nobis conferat meritorum. Domina nostra, Mediatrix nostra, Advocata nostra, tuo Filio nos reconcilia, tuo Filio nos commenda, tuo nos Filio representa. Fac, ô benedicta, per gratiam quam invenisti, per prærogativam quam meruisti, per misericordiam quam percepisti: ut qui te mediante fieri dignatus est particeps infirmitatis & miseriæ nostræ, te quoque intercedente participes faciat nos gloriæ & beatitudinis suæ.

Aspiratio ad B. Dei Matrem devotissima.

*al. Peperisti.

JESUS Christus Filius tuus Dominus noster, qui est super omnia DEUS benedictus in sæcula,
A M E N.